

פרשת אחרי

בזאת יבא אל הקודש

מקרא אחד יפה נדרש לגלות דרכי יושר בהם יבוא היהודי אל הקודש

עכ"ז לא נתרשל מלקיים אפילו חלק מן המצוה, וכמו שדרשו עליו רז"ל (מכות י.) הפסוק (קהלת ה ט) אוהב כסף לא ישבע כסף, זה משה רבינו שהיה יודע שאין שלש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלש בארץ כנען ואמר מצוה שבאה לידי אקיימנה. וכתב הכלי יקר שזהו פירוש הפסוק הסמוך (שם שם מד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל, היינו שלמד מרע"ה לבני ישראל במעשהו זה, שכן ינהגו בכל התורה והמצות, שלא יתרשלו מלעשותם, על אף יודעם שלא תעלה בידם קיום כל המצוה, מ"מ יעשו מה שיוכלו קע"ד.

בזאת יבא אהרן אל הקודש (ויקרא טז ג). שבעים פנים לתורה, על כן נדרוש בפסוק זה על דרך הדרוש בכמה מילי מעלייתא הנרמזים בזה, וכללם, שהם דרכים בהם יבוא היהודי אל הקודש - אל עבודת השי"ת.

ע"י החשבת כל פרט ופרט בעבודת השי"ת יבוא האדם לשלימות העבודה
האופן הראשון הוא על פי דברי בעל **כלי יקר** עה"פ (דברים ד מא) אז יבדיל משה שלש ערים, שהנה אותן ג' ערים שהבדיל לא קלטו אז בכלל, רק אחר שנבדלו ג' הערים שבארץ, ונמצא שבעשיית מרע"ה לא היה גמר הדבר.

אמונים אשר נאספו

קע"ד. וז"ל: "אז יבדיל משה שלש ערים, בקישור פסוק זה עם הענין הקודם יצאו המפרשים ללקוט ולא מצאו ביאור מספיק, ומה לשון אז. ועתה הטה אזנך ושמע, כי מצינו שהאדם מתחיל במצוה אע"פ שאינה יכולה לבא לידי גמר על ידו, מ"מ מצוה שבאה לידו חייב לקיימה (מכות י.), כמו שמצינו בדוד שאמר לשלמה בנו והנה בעניי הכינותי לבנות הבית, מ"מ התחיל במצוה אע"פ שידע באמת שלא תהיה במלואה וטובה כ"א ע"י בנו. דרך משל איש זקן הנוטע אילן לאתרוג של מצוה, אע"פ שהוא יודע באמת שלא יוכל לבא לידי מצוה זו, מ"מ בניו יכולין לבא לידי קיומה, וכן

שביכולתו לחטוף, יתפלל כמה שיכול, יברך ברכה בכוונה כמה שיכול, וכן בכל ענין שעושים להקב"ה יעשו כפי היכולת. כפי יכולת כחות גופו ונפשו, וכפי תנאי הזמן והמקום. בעת שאינו יכול ללמוד בעומק ילמוד בקל, ואם אינו יכול ללמוד כלל יאמר תהלים, ויעשה מצוה אחרת המזדמנת לו, העיקר לנצל את הזמן כפי יכולתו לדברים שבקדושה, ולחטוף מה שיכול.

ולדוגמא: כאשר לומד הרב פסקא גמרא, והעמיק בה דרוש וחקור, מדברי הראשונים והאחרונים, אזי אם אינו יכול להשיג ולהבין את כל השיעור העמוק, מ"מ ישתדל לידע את היסוד, היינו את דברי הגמרא רש"י עצמם, שזאת מוטל על כל אחד ואחד לידע, ואם ישיג יותר ילמוד גם תוס', ואח"כ יוסיף כפי יכולתו בהעמק דבר. עכ"פ לא יפסיד את המדרגה הפשוטה משום שלא יוכל להגיע לשלימות. ואף כאשר לומד את הגמרא, יראה לנגד

ואפשר להוסיף על דבריו ולרמוז הענין בלשון הכתוב 'וזאת התורה', היינו שמרע"ה לימד לבנ"י שכל חלק ופרט מן התורה ומצותיה, חשובים עד למאוד, וכאשר בא האדם ללמוד תורה או לקיים מצות אזי לא יבוא מתוך מחשבה שצריך לסיים את הכל, ובלא"ה לא עשה ולא כלום, אלא ישים לנגד עיניו חלק זה העומד עתה לפניו לקיימו בשלימות ככל יכולתו, ויאמר לעצמו ש'זאת' - פרט זה העומד עתה לפניו, הוא 'התורה' שמוטלת עליו כעת, ואם קיימה זכה לנפשו קנין נצחי, ואח"כ ימשיך לחלק הבא של התורה והמצוה וישים כל מגמתו בחלק זה לקיימה כפי יכולתו, וכן הלאה.

והב"ל הוא, שכאשר בא האדם ללמוד אין מוטל עליו לסיים ולהשלים כל ראשון ואחרון בסוגיא, וכאשר בא להתפלל אין חובה עליו להגיע אל המדריגות הגדולות ביותר, ואי לאו הכי לא עשה ולא כלום, אלא שיחטוף מה

♦ ♦ ♦ אמונים אשר נאספו ♦ ♦ ♦

ענינים רבים נמצאו על זה האופן. וע"ז נאמר בפסוק הקודם ושמרת את חקיו ואת מצותיו אשר אנכי מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך אחריו, ר"ל שאם תבא לידך איזו מצוה תקיימה היום לאלתר אע"פ שאין טובה נגמר ונראה לאלתר כי אם בזמן שבניך אחריו יגמרו המצוה. מ"מ תעשה המצוה היום לאלתר בין שייטב לך ר"ל שבידך לגומרה, בין שייטב לבניך אחריו כי אין בידך לגומרה, ולכן נקט לבניך אחריו מלת אחריו ולדברינו אתי שפיר. וע"ז נאמר אז יבדיל משה שלש ערים, אע"פ שאין קולטות עד שיבדלו אותן ג' בארץ, מ"מ אמר משה מצוה שבאה לידי אקיימנה, וזהו לשון 'אז' כשלמד את ישראל ענין זה בפסוק הקודם, מיד עשה הוא הלכה למעשה בכיוצא בו כדי שממנו יראו וכן יעשו בכל התורה ומצותיה. וע"ז נאמר וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל שיעשו בכיוצא בזה בכל מצות התורה. ורמז עוד לאמרו רז"ל (אבות ד' יח) הוי גולה למקום תורה, כי כמו שערי מקלט קולטין ונס אל ערים האלה וחי, כך בתורה ומצותיה נאמר (ויקרא יח ה) וחי בהם.

עיניו השורה בגמרא שהוא עומד בה כעת, ויקבע שכעת זהו מה שהוא לומד ואת זאת הוא צריך להבין כעת, ואין עוד מלבדו.

וכן על זה הדרך, אם הוא עומד בתפלה וסובבים אותו טרדות ומחשבות שונות המפריעות אותו מלשקוע בכוונת התפלה, או שאירע ואיחר ומגיע לתפלה כאשר עומדים כבר באמצע פסוקי דזימרא, וצריך להזדרז בתפלתו ואינו יכול להספיק להתפלל כל התפלה כדבעי, אזי יבחר איזה פסוק מובחר אחד מתוך כל התפלה - 'ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה'", 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום' וכדומה - שבו ישקיע ויכוון באופן הראוי, וכן יקבע בעצמו שבכל תפלה ותפלה יכוון כראוי וכיאות עכ"פ בפסוק אחד, שלא להפסיד הכל אם אינו יכול להשיג את השלימות, אלא ישקיע עצמו בחוזק בפסוק זה, בחשבו, זה מה שיש לי כעת בעולמי, אין לי לא את הפסוק הקודם ולא את הפסוק הבא, רק פסוק זה שאני עומד בו, וירגיל את עצמו בזה.

ואם אין ביכולתו לכוון פירוש המילות של פסוק אחד כראוי, ישתדל להתאמץ ולכוון עכ"פ פירוש המילות של חצי הפסוק, ולכה"פ מילה אחת. והכי נמי, אם אינו יכול לכוון פירוש המילות של כל הברכה 'שהכל נהיה בדברו', בעבור שראשו משוטט בין הרהורי החדשות - 'נייעס' - ששמע זה

עכשיו, יכוין עכ"פ רק מילת 'ברוך'. וכן באיש"ר, אמן אחת בקדיש, אמן אחת בתפלת הש"ץ.

וכן הוא בשמירת העינים, שבעת הלכו ברחוב, יחליט בלבו בכל עת, כי על פסיעה הבאה אהיה בעה"ב על עצמי, 'אויף די טריט בין איך בעל הבית אויף מיר'! 'אויף די טריט וועל איך האבן שמירת עינים', על חמשה רגעים אקיים מצוה של 'ולא תתורו' (במדבר טו לט). וה"ה עם מדת הכעס והסבלנות. להימנע מכעס ולהיות סבלן עכ"פ אף לחצי דקה. וה"ה במדת הבטחון, 'בזאת אני בוטח' (תהלים כז ג), בפרט זה אני משליך כל יהבי על השי"ת ובוטח בו בכל לב. והכלל והעיקר, וכפי שחזרו ע"ז הרבה בספרים הקדושים, שהאדם צריך לעבוד את השי"ת בהדרגה, כפי מדריגותיו, וכפי מצב לבו ומחו. אם אין ביכולתו לכוון יותר, מ"מ חטוף כמה שאתה יכול.

וינ"י בחינה זו, שיקבע בלבו להשקיע את עצמו בכל פרט העומד לנגד עיניו, אף אם לא יוכל להשלים הכל, עי"ז יבוא בס"ד אח"כ לעלות ולהתעלות לרום המעלה, וכמעשה הנורא המובא בספה"ק שלחן הפהור לאא"ז הרה"ק זי"ע (מאמר עצות האכילה פ"ו) שהרבי ר' א"ימ"ץ זי"ע, התבונן בעצמו פעם אחת והכיר בשפל מצבו לפי השגתו, והשפיל את עצמו עד אין שיעור עד שנפל מגודל מרירות ארצה, והגיע

ממש למצב של סכנה ופיקוח נפש. וראה צלוחית יין ואמר: רבוש"ע, הגם שלא זכיתי לעשות לך נחת רוח אפילו פעם אחת במשך כל ימי חיי, אבל לכל הפחות עכשיו אברך לפניך ברכה אחת בכל כחי, ואז בירך על הכוס יין במסירות נפש ועי"ז החיה את נפשו.

זהו 'בזאת יבא אהרן אל הקודש', היינו שאם הולכים בבחינה זה של זא"ת, 'זאת התורה', שמחשיב כל פרט ופרט מעבודת השי"ת, ואף כאשר נראה לו שאינו יכול לעמוד ברום המעלה והמדריגה, לסיים כל המצוה והעבודה בשלימות על כל פרטיה וענפיה, עכ"ז הוא משקיע עצמו בפרט אחד עכ"פ ואומר לעצמו שי'זאת התורה' המוטלת עלי כעת, אזי יבוא אל הקודש לעלות ולהתעלות מחיל אל חיל ממדריגה למדריגה, עדי שבאמת יזכה להגיע לשלימות העבודה התמה. זהו הדרך הישר להגיע אל הקודש, להתקרב אליו יתברך.

ו'על זא"ת יתפלל כל חסיד אליך' (תהלים לב ו), צריכים להתפלל הרבה להגיע לבחינה זו, להכיר שכל פרט וחלק מן התורה והמצוות חשובים לאין ערוך, וחלילה מלהפסיד את קיומם מפני אי היכולת לבא אל השלימות. ו'זא"ת נחמתי בעניי' (שם קט ג), כי כשהאדם שבור בלביו, ממצבו שבו נמצא כעת, יתנחם בבחינה זה, לעבוד את השי"ת בבחינת זא"ת, בכל מה שיכול, ואפילו כל שהוא.

ואף שהדבר נפלא מלהבין, איך ע"י פרט ועשיה קטנה של מצוה יבוא האדם 'אל הקודש', אכן 'מאת ה' היתה זא"ת היא נפלאה בעינינו' (שם ק"ח כג), אפילו שנפלא בעיני האדם היאך אגיע עי"ז אל השי"ת, עכ"ז, מאת ה' היתה זא"ת, אפילו שזהו פלא בעיניך, איך עם עבודה קטנה אוכל להתקרב אל השי"ת. ואז יהא 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו' (שם שם כד) להגיע אל השי"ת, לעלות מדרגה לדרגה בעבודתו יתברך.

בב"ל המצבים שהאדם ימצא את עצמו, 'שמרה זא"ת לעולם' (דה"א כט יח). לעולם משמע שני פירושים, א' עולמית. ב' לכל אחד בעולם, כל אדם ובכל זמן תמיד יתחזקו בבחינה זו של 'זא"ת', ועי"ז 'זהכך לבכם אליך' (שם), לבא אל הקודש אמן.

ע"י לימוד התורה הקדושה ממשיך **על עצמו** קדושה יתירה **טפי משאר כל המצוות**

עוד ידרש בפסוק, ליקח לנפשינו לקח טוב לעבוד את השי"ת האין לבו"א א"ל הקודש, על דרך מה שאמרו בגמרא (ע"ז ב:) אין זאת אלא תורה שנאמר וזאת התורה אשר שם משה, שעל ידי לימוד התורה הקדושה, ממשיך את הקדושה על עצמו, וב"א א"ל הקודש.

שהנה בכל מצוה זוכים בקיומה להמשכת קדושה, וכמו

דאיתא בספרים הק' (ראשית חכמה, שער הקדושה סופ"א) שזהו מה קבעו חכמים במטבע ברכת המצות לאמר 'אשר קדשנו במצותיו', שאכן ע"י קיום מצות התורה זוכים לקדושה מרובה, וכן מבקשים (בתפלת שבת ויו"ט) 'קדשנו במצותיך', כי כל מצוה מכניס קדושה בהאדם, כל סור מרע וכל עשה טוב. ובאמת הוא מקרא מפורש (במדבר טו מ) 'ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלהיכם'.

אכן ידוע מספ"ה ק' (נפש החיים, שער ד פרק ל, וראה דק"א תניא פ"ה) כי יתירה מצות תלמוד תורה על שאר כל המצות, שע"י מצוה זו נמשך על האדם קדושה רבה ויתירה עשרת מונין מהקדושה הנמשכת על האדם בקיום שאר כל המצות. והחילוק בין קדושת התורה

לקדושת המצות, הוא הן באיכות, שהקדושה הנמשכת ע"י לימוד התורה היא נעלה ביותר, והן בכמות, שהרי קדושת המצות היא מכח שהרמ"ח מצות עשה ושס"ה ל"ת מכוונים כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים דמלכא (תיקו"ז תי" ל), וכן כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים של האדם (מכות כג:, זח"א קע:), שע"י קיום המצוה הפרטית המכוונת כנגד אבר פלוני או ע"י הזהירות מל"ת מסוימת המכוונת כנגד גיד פלוני, ע"ז ממשיך מן בחינת האבר העליון קדושה לאבר דיליה, ומבחינת הגיד העליון לגיד זה דיליה. והיינו שלכל מצוה ישנה השורש שלה, שממשיך מבחינה מסוימת זו בקדושה לבחינה זו אשר בנפשו חיות דקדושה (שערי קדושה למהרש"ו, ח"א ש"א קע"ה). ובעל **אור החיים** הק' פירש ביסוד זה קרא

♦ ♦ ♦ אמונים אשר נאספו ♦ ♦ ♦

קעה. וז"ל: "וכמו שלבוש גוף האדם יעשהו האומן בתבנית אברי הגוף כן עשה הוא יתברך את הגוף שהוא לבוש הנפש בתבנית דיוקן הנפש ברמ"ח אברים ולהם שס"ה גידים המקשרים את האברים, ולהמשיך על ידם הדם והחיות מאבר אל אבר כדמיון צנורות, ואחר יצירת הגוף נפח בו נפש חיה כלולה מרמ"ח אברים רוחנים ושס"ה גידים, ויתלבשו תוך רמ"ח אברים ושס"ה גידים של הגוף, ואז פועלים אברי הנפש פעולתן על ידי הכלים שהם אברי הגוף כגרון ביד החוצב בו, והאריה לזה כי לא יפעלו אברי הגוף פעולתם אלא בעוד הנפש בהם עין רואה ואוזן שומעת וכו', ובהסתלק הנפש חשכו הראות בארובות ונתבטלו כל החושים מרמ"ח אברים. ועד"ז שס"ה גידים רוחנים של הנפש מתלבשין תוך שס"ה גידים שבגוף וממשיכין מזון הגופני שהוא הדם אל רמ"ח אברי הגוף עם מזון הרוחני פנימי בתוכו לפרנס רמ"ח אברי הנפש, ואחר הפטירה אין שום חיות נשפע, וגדי הגוף גם כן מתפרקין ומתרכבין כמו רמ"ח האברים והיו כלא היו, נמצא כי האדם בעצמו איננו כי אם הנפש השכלית אשר מתלבשת בגוף הנקרא לבוש שלה בעולם הזה... ולכן צריך האדם לחפש בכל כחו לקיים כל תרי"ג מצות, וכאשר יקיים איזה מצות עשה יכוין להסיר מהאבר הפרטי של נפשו המתחס אל המצוה ההיא זוהמת הקליפה ההיא, ואזי תחול עליו אבר המצוה הקדושה ההיא אחר הסתלק הזוהמא, וכו'. וכמו כן כאשר תבוא לידו איזו עבירה, ימנע מלעשותה ויכוין שע"י כן יסלק הזוהמא אשר בגיד הפרטי של הנפש המתחס לאותה עבירה, ואז יוכל להמשיך שפע הרוחני הנמשך דרך הצינור הרוחני, וע"י כן נעשית נפשו כסא ומרכבה אל קדושתו יתברך".

קדושה לכל אבר וגיד מרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו.

אכן יתירה קדושת התורה שהיא כוללת כל קומת הקדושה, והלומד תיבה אחת מדברי תורה ממשיך בלימודו חיות כללית דקדושה לכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו באופן כללי, ואינה מוגבלת לבחינה מסויימת בקדושה, ולבחינה מסויימת בנפש האדם, אלא כל גופו ונפשו של האדם מקבלים חיות בכח אחת מכל קומת הקדושה העליונה קע"ו.

דכתיב (דברים ח א) כל המצוה אשר אנכי מצוין היום תשמרון לעשות למען תחיון וגו', שע"י חסרון מצוה אחת יחסר לאדם בריאות הרוחנית של אבר אחד, כיון שנחסר לו החיות המושפעת משורש האבר המורשר בכח המצוה הפלונית הלזו, ורק ע"י קיום כל המצוה תהיה חיות הרוחנית של האדם בשלימות קע"ו. עכ"פ נמצא שקדושת המצות היא באופן שכל מצוה משפעת חיות דקדושה פרטית לאבר פרטי, ובהשתלם קיום כל המצות ימשיך

אמונים אשר נאספו

קעו. וז"ל: "על דרך אומרם ז"ל (זוהר ח"א ק"ע): כי באדם יש רמ"ח אברים ושס"ה גידים וכנגדם בא דבר ה' לשמור שס"ה מצות לא תעשה ורמ"ח מצות עשה, והנה ישער אדם בבא על אבר או גיד א' איזה מיחוש או מכאוב ויצעק לבו באוי ואבוי ממכאובו האם יקבל מענה לצעקו באמור לו הלא לך רמ"ח אברים ומהם רמ"ז שלמים ואם חלק מרמ"ח יחלה אין ראוי לקבול על זה, וזה דמיון שמירת המצות שהם מיוחדים כנגד האברים והגידים וכשאדם עובר ומבטל אחת מהנה יפעיל הכאב בשכנגדו באברים ובגידים, וכשם שאין תשובת בריאות רמ"ז מועלת להעביר הרגש כאב האבר תשלום רמ"ח כמו כן לא ישלימו רמ"ז מצות עשה לחסרון הא' תשלום רמ"ח, וכמו כן לא ישלים שמירת שס"ד מצות לא תעשה לביטול א' תשלום שס"ה, והוא מאמר כל המצוה פירוש בכללותיה שלא יחסר כל שבידך לעשות תשמרון לעשות פירוש בין מל"ת בין מ"ע, עכתו"ל הק' ועי"ש מה שהאריך.

קעז. ועיין שם בנפ"ח שביאר שם במעלת קדושת התורה על קדושת המצוות באופנים שונים, וז"ל: "ועוד זאת יתירה התוה"ק ביתרון אור ותוספות קדושה גם על כל המצות כולן ביחד. שגם אם קיים האדם כל התרי"ג מצות כולן בשלימות האמיתי כראוי. בכל פרטיהם ודקדוקיהם ובכוונה וטהרה וקדושה. אשר אז נעשה האדם כולו בכל אבריו ופרקיו וכל כחותיו מרכבה גמורה שתשרה עליהם הקדושה עליונה של המצות כולן. עכ"ז אין ערוך ודמיון כלל קדושת ואור המצות לגודל עוצם קדושת ואור התוה"ק אשר תופיע נהרה על האדם העוסק והוגה בה כראוי. כי ראשית דרכה בקדש הוא הגבה למעלה מעלה משורש הקדושה ואור העליון של המצות כולן יחד כנ"ל. וז"ש בפ' התורה ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים היינו על כל מעשי המצות כולן. וכן אמרו בירושלמי פרק א' דפאה שכל המצות כולן אינן שוות לדבר א' מן התורה. וגם כי קדושת ואור המצוה אשר תשכין אורה על אותו הדבר והחפץ אשר בו וע"י תעשה מצוה. אינו שורה עליהם רק לפי שעתו בעת שהמצוה נעשית בהם. אבל אחר שנעשה בהן מצותן הקדושה והאור מתעלה ומסתלק מהם תיכף ונשאר כבראשונה. אבל התוה"ק כל מקום שתזרח ותופיע אורה וקדושתה פעם א'. קדושת עולם תהיה לו ונשאר תמיד בקדושתו, וכו'. ולא עוד אלא שגם אותה הקדושה וחיותו ואורן של המצות שמקדשים ומחיים לאדם המקיימם. הוא נלקח ונשפע רק מקדושתה ואורה של התוה"ק. כי המצוה לית לה מגרמה שום חיות וקדושה ואור כלל רק מצד קדושת אותיות התורה הכתובות בענין אותה המצוה, עכתו"ל.

זהו 'בזא"ת יבוא אהרן אל הקודש', היינו ע"י בחינת זא"ת, היא התורה, יבוא האדם אל הקודש טפי משאר כל המצות, שממשיך על עצמו קדושה יתירה בלומדו תורה הן באיכות הקדושה הנשגבה, והן בכמות שהיא קדושה כוללת הנותנת חיים לכללות גופו ונפשו.

ע"י האמונה והבטחון שהכל מאת ה' זוכה לקדושה

עוד ידוע דתיבת זא"ת מורה על בחינת האמונה, ולפי דרכינו ידרש, בזא"ת, בבחינת האמונה, יבוא האדם אל הקודש. אם האדם יודע בצאתו אל חיי המעשה להביא טרף לביתו, כי מאת ה' היתה זאת (תהלים קיח כג), וכל פרנסתו מן השמים ולא יועילו השתדלויות בני אדם להותיר או להחסיר, זה יביא אותו לעלות ולהתעלות ברום מעלות הקדושה.

וזאת מלבד שבטחון זה מביאו להצלחה יתירה במסחרו,

וכדמתאמרא משמיה דהרה"ק רבי משה מקאברין זי"ע כי אם האדם מאמין שבגזירת עליון כבר נמצא כתוב על כל סחורה וסחורה שעתידה להיות ברשותו, וכן על כל קונה וקונה שיקנה אצלו כבר כתוב וחתום, וממילא לא שייך במציאות שיקפח אחר את פרנסתו, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו, ואפילו אם נפתח סמוך אצלו חנות ממש כמו שלו, אם מאמין האדם בכל זה אזי "אני ערב לו שיצליח" בפרנסתו ויגדל למעלה למעלה, עכדה"ק, הפלא ופלא קע"ח.

אכן כאמור מלבד ההצלחה החומרית זוכה בזה ג"כ לעלות במסילה העולה בית קל, להתקדש בקדושה של מעלה. וכן הוא בכל מקרי ומאורעות החיים, שבא לפני האדם נסיון בענין סבלנות, או חלישות הדעת ע"י אחר שציערו, אזי עומד לפניו הזדמנות גדולה להתקדש בקדושה עליונה, כאשר יחזור ויקבע במחשבתו בעת ההיא 'מאת ה' היתה זאת', שאזי ממשיך על עצמו קדושה רבה ועצומה, בזא"ת, באמונה ובטחון, יבא אל הקודש.

♦ ♦ ♦ **אמונים אשר נאספו** ♦ ♦ ♦

קעח. ראה בתורת אבות (קאברין, מובא בספר אמרות משה עמו' ק"ז) וז"ל: אמר לאנשיו: כאשר אדם לוקח עמו כסף ויוצא לשוק לקנות דבר מה, אם יאמין בבירור כי החפץ שרצה לקנותו הוא מהשגחתו ית', והדעת שהכניס בו לקנות, וכן הסכום שקבעו, הכל בהשגחתו - ואותו דבר במוכר דבר מה, שיאמין כי הדעת למכור, והסכום וכו' הכל בהשגחתו וכוחו ית', ערב אני בעדו כי השם יתברך יעזור לו בהצלחה. ואם כי מי אני להיות ערב, בכל זאת אני ערב לו.

פרשת אחרי

תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תרצנה

(משלי כג כו)

ילמד דברי בעל אור החיים הק' אשר מהם יסוד ופינה לשמירת הקדושה
וההתנבחות על פיתויי היצר הרע

כאשר לא יזהר האדם באחד משני אלו
קרוב הוא עד למאוד לחטוא חלילה
ולפגום בקדושתו, עד כי בדרך הטבע
אין לו את היכולת לעצור ברוחו מליפול
ברשת החטא, וכלשונו הק': "ואם ב'
אלו (הזהירות במחשבה ובראיה) לא יעשה אין
אדם שליט ברוח זה לכולתה ממנו",
"נמצאת אומר שבא' מהב' תהיה
מושללת מהאדם שליטה בעצמו בדבר
זה ואין צריך לומר בהצמד ב' דברים
ראות וחושב הן האדם חלוש כנגד
תאותו".

ועל פי זה ביאר את הכתוב, שהנה בני
ישראל ישבו זמן רב בארץ מצרים,
ערוות הארץ, וכן עומדים הם להיכנס
לארץ כנען, שגם הם כמו המצריים
'מעשיהן מקולקלין מכל האומות' כמו
שהביא רש"י על פסוק זה בשם חז"ל,
וא"כ לא תמנע מבני ישראל עכ"פ

כל הקדושה תלויה בשמירת העינים
והמחשבה

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני
ה' אלקיכם, כמעשה ארץ מצרים
אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה
ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה
לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו (ויקרא יח
ב-ג).

דברי האור החיים הק' על פסוק זה
ידועים הם, ומקודשים בקרב
חסידים ואנשי מעשה, וכאשר היו מן
היהודים של פעם שהיו לומדים מאמר
זה בכל יום ויום, ונחזור בזה על
היסודות הגדולים הנאמרים בו, ונרחיב
מעט בענינם את הדיבור.

תחילה וראש הוא מה שהעמיד וייסד
כי כל הקדושה תלויה
בשמירת העינים ושמירת המחשבה, כי

מחשבות והרהורים רעים שעלו ויעלו בהם באונס מחמת מעשיהם המקולקלים של אומות רעות אלו, וא"כ לכאורה האיך שייך לצוות את בני ישראל על שמירת הקדושה, בעוד שכאמור, אחר שהאדם נכשל במחשבה רעה 'משוללת מהאדם שליטה בעצמו' ואין הוא שליט ברוח זה לכלותה ממנו'.

צדיקים לבם ברשותם

וינץ זה אמר השי"ת למרע"ה להקדים להם לבני ישראל תחילה ולהזכירם כי 'אני ה' אלקיכם', היינו "כי הן אמת במין אנושי זולת ישראל ישנו בטענה זו כי לא ימצא בכחו למנוע עוצם חשקו ממנו, מה שאין כן אתם בני ישראל לצד היותי ה' אלקיכם והיא השגה אלקות בכח האלקי ינוצח כח הטבעי גשמי, כי הצורה תשלוט בחומר כשיסכים איש ישראל להתדבק בה' אלקיו ישלוט בטבעו".

וכמו שביאר שם, שעל אף שהלב חומד ביותר אחר היכשלו בראיה אסורה או במחשבה רעה, ומצדה אין מעצור לבל יפול האדם לעבירה, מ"מ בני ישראל בכח קדושתם אשר מכח נשמתם האלקית אשר נתן השי"ת בקרבם, ביכולתם להשליט את מוחם על ליבם, לעצור עי"ז את חמדת הלב הכוסף לעבירה, וכמו שאמרו רז"ל (בר"ר לד י) הרשעים הן ברשות לבן, אבל הצדיקים לבן ברשותן. וביאר האוה"ח הק' כי התאווה והתשוקה היא שוכנת

בלב, והרצון משכנה במוח. והנה כאשר היצר הרע מפתה את האדם לדבר עבירה, אזי אף שהלב חומדה, מ"מ אין גמר בתאוות הלב, ועדיין יכול הרצון השוכן במוח למנוע את התאווה מלהביאה לידי מעשה חלילה. וזהו שצדיקים לבם ברשותם, היינו שתמיד מתנהגים כסדר האמור, שאף אם יתאוו בלבם תאווה אשר לא לה' היא, ישליטו את המוח על תאוות הלב, להימנע ממנה (אבל הרשעים הם להיפך שהם מסורים ברשות לבם, שכל תאווה אשר תבוא בלבם לא ימנעוהו רצונם, וכמו שביאר האוה"ח הק' שם שאפשר וזה מחמת "כי אין להם נשמה או שכבר פגמוה ונכנעת היא לפני הרוח שבלב").

וכבר סיפרנו בענין זה מעשה נורא עם הרה"ק **בעל התניא** זי"ע שהיה לו חסיד, עשיר ונכבד, ופיקח גדול, ושלחו התניא להתערב בקרב מחנה נאפאליאן כדי לרגל אחריו לטובת צבא רוסלאנד (אשר כידוע כי הבעל התניא היתה דעתו כי הרוסן צריכים לנצח את נאפאליאן, והתפלל שינצחו ועשה פעולות בשמים ובארץ בעבור זה), והלך הלה כאשר ציווהו רבו, על אף הסכנה הגדולה שהיה בזה, שאם היה נתפס כמובן שאחת דתו להמית במיתה משונה.

ואכן הצליח הלה להתרועע עם הפראנצויזן ונכנס לחוג חברתו הקרובה של נאפאליאן. והנה פעם באמצע המלחמה, וידם של הרוסן היתה על העליונה - וזאת מחמת ריגולו של

מכל הרהור רע וראיה שאינה ראויה, אף שהלב חומד וכוסף עד למאוד, ובדרך הטבע אין יכולת לעצור בחמדת הלב, מ"מ ע"י שלטון המוח על הלב, אין הם נותנים ללב להוציא אל הפועל את תאוותה, ומסיחים לגמרי את הדעת ממנה.

'אני ה' אלקיכם' - לעזור לכם להתגבר על חמדת הלב

ויצ"ד האוה"ח הק' יש להוסיף עוד בהקדמת אמירת 'אני ה' אלקיכם' לפני ציווי 'כמעשה ארץ מצרים' כו', והיינו כאמור מדבריו הק', שבאמת מדרך הטבע אחר שישבו בני ישראל בעכבה בטומאת ארץ המצרים, ועומדים להיכנס לארץ כנען שטימאווה הכנעניים, לא יהיה ביכולתם להתגבר על תאוות הלב לדברי עבירה, אכן באמת ביכולתכם להתגבר, כי 'אני ה' אלקיכם', שאני עומד לעזרכם, ולסייע לכם להינצל מחמדת ותאוות הלב לדברים אסורים ואשר עכ"פ לא לה' המה, שהשי"ת הולך עם כל יהודי ויהודי באשר הוא שם, והוא עומד לימינו לעזור להינצל מן היצר הרע, וע"כ אל תתבבלו ואל תתפחדו מן הנסיונות הקשים העומדים עליכם, ובפרט בעניני קדושה, כיון ש'אני ה' אלקיכם', המוכן לסייע ולעזור לכם להתגבר על פיתויי היצר.

חסיד בעל התניא ששיבר את אזנם אודות מהלכיו של נאפאליאן קודם לכן וכך היו מוכנים לקרב ונצחו - והיו הפראנצויזן עצובים מאוד מנצחונם של הרוסן עליהם.

והנה פתאום נכנס נאפאליאן, וכולם עמדו מרוב פחד, ושאל מיהו היהודי הלזה הנמצא כאן, שהיה לו לנאפאליאן איזה הרגש - בפיקחותו ובערמתו - שאפשר ויד החסיד ההוא במעל, והפחד היה נורא נוראות, והניח נאפאליאן את ידו על לבו של החסיד כדי לבדוק את פעמי לבו, שאם מהירים הם, כדרך לב האדם המתרגש והמתבהל ביותר, אזי יהיה זה סימן שאכן הוא היה המרגל להעביר את הידיעות לאויבים, והנה זה פלא, שלא הרגיש נאפאליאן על לבו שום אותות וסימני פחד, ופסק את דינו לזכות. כשחזר, ונודע לחסידים על המעשה הזה, שאלוהו החסידים האיך באמת לא נרגש בלבו שום התפעלות ופחד, לעומת הסכנה הנוראה שריחפה על ראשו. אמר להם בפשיטות: הלא הרבי אומר שצריך להיות 'מח שליט על הלב', וא"כ מה מקום לשאלה כזו, איך הייתי יכול לשלוט על רגשי הפחד? ...!

זהו דוגמא של 'צדיקים לבם ברשותם' בפועל, שעי"ז מסיחים את הדעת

